

Csizmady Adrienne – Kőszeghy Lea

*A COVID-19-járvány hatása a lakáshasználati
szokásokra, és lakásmobilitásra*

Társadalomtudományi Kutatóközpont
Szociológiai Intézet

A lakás funkciói

Biológiai, fizikai funkciók

- biológiai szükségletek kielégítése, védelem időjárási körülményektől, egészség megőrzése, helyreállítása

Személyes funkciók

- magánélet, visszavonulás lehetősége, érzelmi biztonság, identitás, kontroll, rekreáció, fejlődés

Társadalmi funkciók

- háztartástagok közötti kapcsolatok tere, szomszédsági/közösségi kapcsolatok, státuszjelző

Gazdasági funkciók

- fogyasztási egység, erőforrások közös kezelése, termelőfunkció

A járvány hatása a lakáshasználatot, lakásmobilitást befolyásoló tényezőkre

Háztartási szintű változások

- Családi kapcsolatok változása, össze- és elköltözések
- Jövedelmi helyzet megváltozása
- Háztartások preferenciáinak változása (több otthon töltött idővel, új funkciókkal összefüggésben)
- + járványügyi intézkedések (kollégiumbezárások, karantén szabályok)

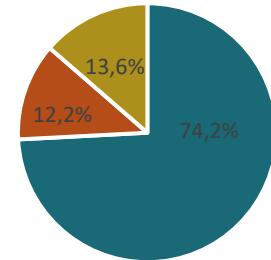
Makrofeltételek változása

- Gazdasági visszaesés
- Hitelkamatok változása
- Lakáspiac változása (magánbérleti árak, lakásárak növekedésének megtorpanása, bizonyos szegmensekben ideiglenes visszaesése)

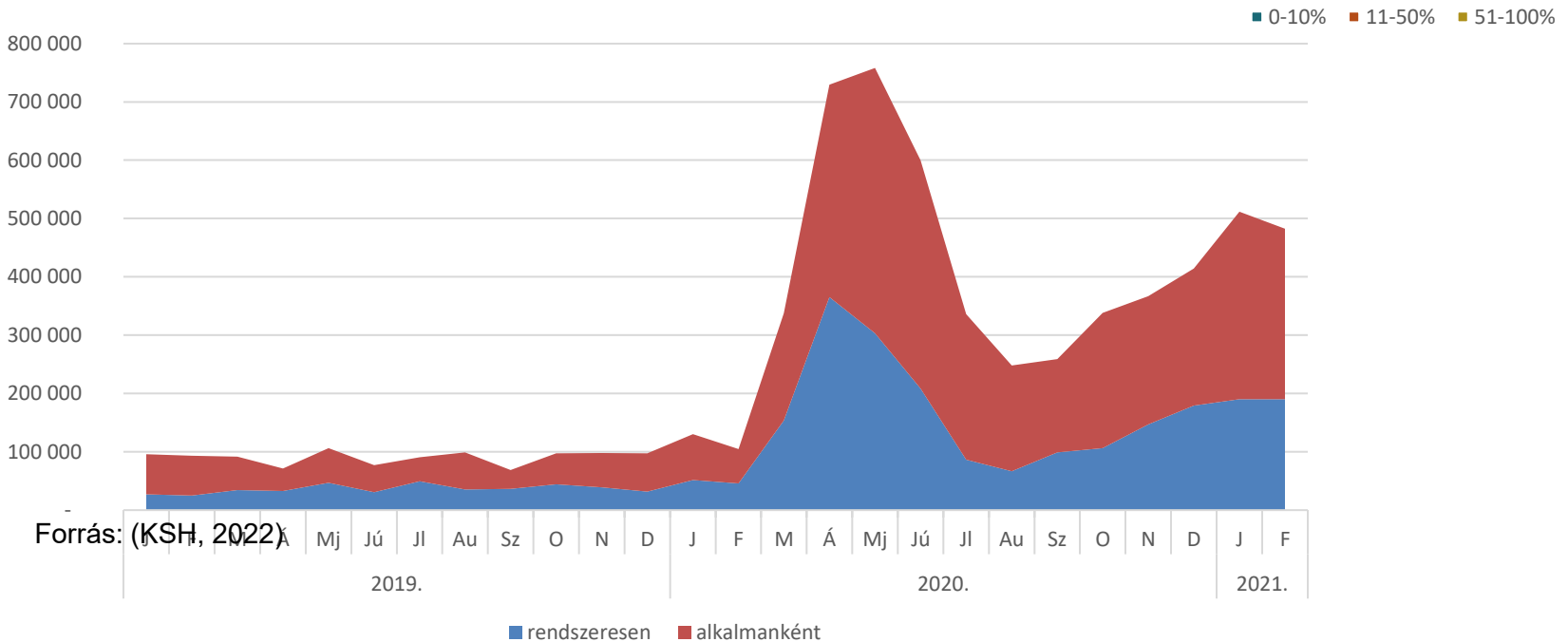
→ Hogy hatott a járvány a lakáshasználatra, és lakásmobilitásra?

Lakáshasználati szokások változása

Munkaideje mekkora részében dolgozik otthonról? (2021 nov. vége, dec. eleje)

ábra. A 15–74 éves foglalkoztatottak távmunkavégzésének havi alakulása 2019.01.-2021.02.

Lakáshasználati szokások változása

- Megnövekedett otthon töltött idő
 - Új/megnövekedett jelentőségű funkciók (munkavégzés, oktatás, rekreáció, sport, vásárlás stb.)
- laksűrűség, lakásminőség, fizikai jellemzők (méret, helyiségek száma, terasz, kert) felértékelődése
- Munka/tanulás, és szabadidő közötti térbeli, és időbeli elhatárolás eltűnése
 - Lakókörnyezet szerepe változik: rövid távolságban elérhető szolgáltatások, intézmények szerepe felértékelődik
- **Lezárások miatt a lakás jelentősége kiemelt a háztartások sérülékenysége/rezilienciája szempontjából**
- **Lakhatási egyenlőtlenségek szerepe tovább növekedett, területi egyenlőtlenségek is**

Megváltozott lakáshasználati szokások – sérülékenységek

Biológiai, fizikai funkciók

- Rossz minőségű, túlszűfolt lakások specifikus problémái

Személyes funkciók

- Magánélet, visszavonulás lehetőségének korlátai
- Érzelmi biztonság kérdéses
- Rekreációs funkció kérdéses

Társadalmi funkciók

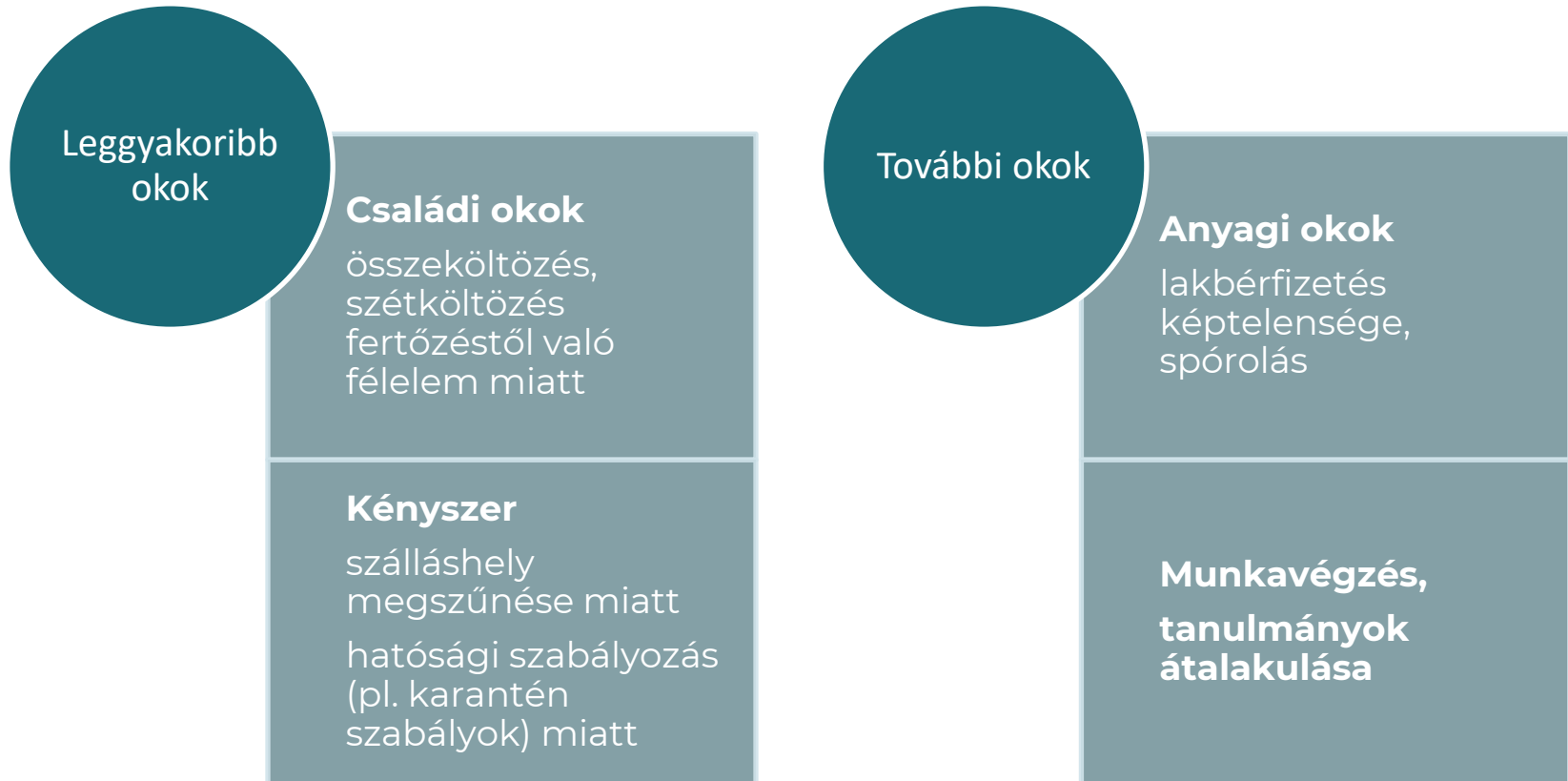
- Online oktatás mint új/megnövekedett funkció problémái
- Erőforrás-hiányos közösségekben: közösségi segítségnyújtás korlátai
- Elszigeteltség
- Kapcsolati erőszak

Gazdasági funkciók

- Munkavégzés mint új/megnövekedett funkció problémái
- Megnövekedett lakásfogyasztás problémái (különösen jövedelemcsökkenés esetén), energiaszegénység

Lakásmobilitás a járvány következtében – költözési dinamika, és okok

Az aktív korú felnőtt lakosság 5%-a volt mobil – a megelőző öt évhez képest valamivel kisebb dinamika

Lakásmobilitás a járvány következtében – kik költöztek?

A járvány részben más csoportokat mobilizált

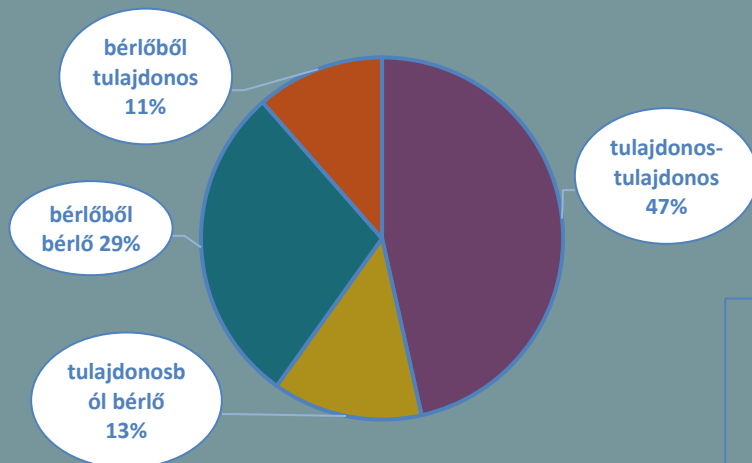
Általánosságban is mobilabb csoportok: fiatalabbak, Budapesten, városokban élők, jobb anyagi helyzetűek

Nagyobb arányban költöztek a jövedelmükből nehezen megélők is – kényszerek szerepe

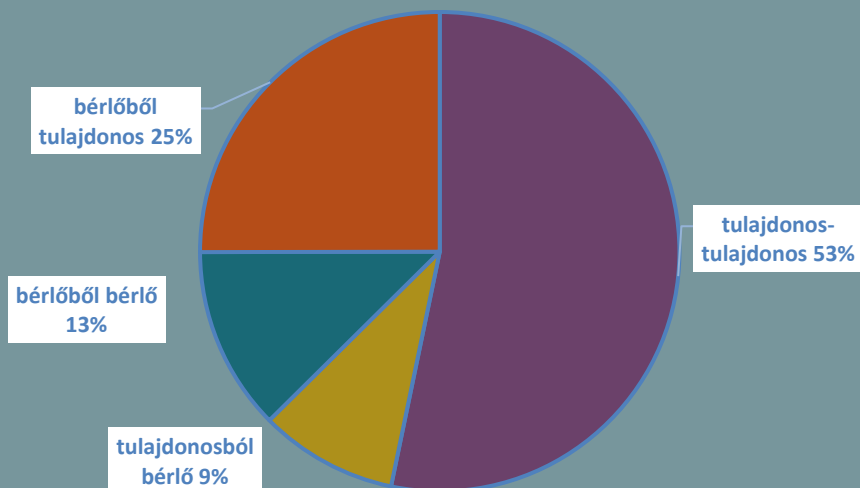
Lakásmobilitás a járvány következtében – hova költöztek?

Nőtt a bérleti szektoron belüli mobilitás

KÖLTÖZÉSEK JOGVISZONY SZERINT -
COVID MIATTI KÖLTÖZÉSEK

KÖLTÖZÉSEK JOGVISZONY SZERINT -
A 2021 ELŐTTI ÖT ÉVBEN

N=50; 1349

A járvánnyal összefüggő lakásmobilitási tervek

Az aktív korú lakosság 7%-a tervez költözést a járvánnyal összefüggésben.

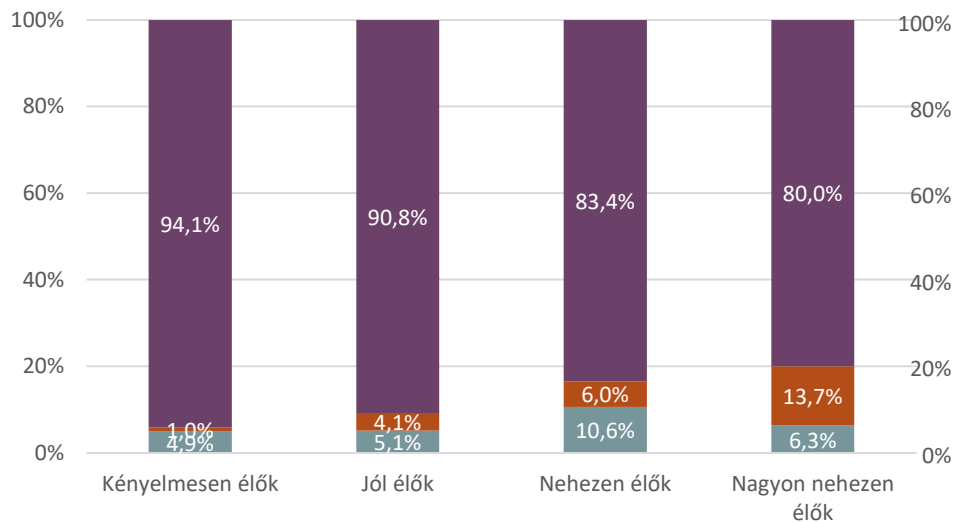
Költözést tervező háztartások

- Vannak közöttük hagyományosan mobilabbak: fiatalok, budapestiek
- és máskor kevésbé mobil háztartások is: jövedelmükből nehezen megélik – kényszerek szerepe.

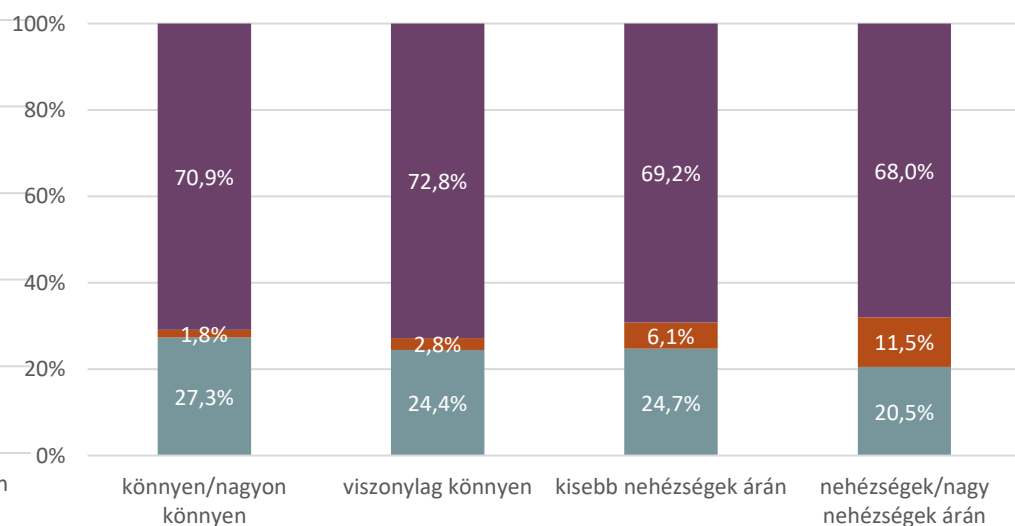
A háztartások egy része szeretne elköltözni

- de nincs erre lehetősége
- nem a szándék, hanem a lakásrendszer által nyújtott lehetőségek hiánya miatt nem mobilak.

Tervez-e költözést a covid-járvánnyal összefüggésben? - szubjektív anyagi helyzet szerint

Szeretne-e elköltözni? (bármilyen okból) - szubjektív anyagi helyzet szerint, mindennapi kiadások fedezése

Köszönjük a figyelmet!

csizmady.adrienne@tk.hu
koszeghy.lea@tk.hu